

Kniha, na ktorú som si nevedela nájsť čas

(Subjektívny čitateľský záznam)

Autor: Truman Capote

Názov diela: Raňajky u Tiffanyho

Rok vydania: pôvodné v r. 1958, toto v r. 2008

Prekladateľ: Božena Vilikovská

Autor fotografie: Hulton Getty / Laura Ronchi

Žáner: psychologická novela

Členenie knihy: nečlenená

Anotácia:

Autor: Truman Capote (1924 - 1984) bol americkým spisovateľom, hercom a novinárom. Narodil sa v New Orleanse, študoval na juhu. Po štúdiu sa presťahoval do New Yorku, kde dva roky pracoval pre časopis The New Yorker, neskôr žil v slobodnom povolání. Medzi jeho najznámejšie diela patria: román *Iné hlasy, iné izby* (1948), zbierka poviedok *Strom noci* (1949), príbeh *Lúčna harfa* (1951), román *Chladnokrvne* (1965) a novela *Raňajky u Tiffanyho*.

O diele: Rozprávač v príbehu spomína na čas prežitý v New Yorku s hlavnou postavou, nevšednou prelietavou mladou ženou, ktorá sa odmietala viazať, Holly Golightlyovou. Počas spoznávania a snahy porozumieť Hollyinej osobnosti sa autorovi podarilo skrz jej známych zachytiť atmosféru vojnového New Yorku, vlastnosti celej škály newyorkskej spoločnosti a kontrast tých najúspešnejších a najchudobnejších Američanov.

Zaujímavé myšlienky:

„Pošúchala si nos, akoby ju svrbel – ten pohyb som ešte často vídal a naučil som sa pokladať ho za znamenie, že človek prekročil medze.“

- tento zaujímavý postreh mal rozprávač pri prvom rozhovore s Holly
- poznámka, ktorá potvrdzuje prítomnosť prvkov pozorovania správania sa ľudí (psychologická stránka diela)
- pošúchanie nosa považujem za jeden z leitmotívov, pretože sa v diele objavuje viackrát

„Mag Wildwoodová zvíťazila nad ošklivosťou, a tá je často zvodnejšia ako pravá krása, ak pre nič iné, tak pre paradox, ktorý obsahuje. Svoje nedostatky zdôrazňovala a premenila ich na ozdobu tým, že sa k nim smelo priznávala.“

- súčasť prvého dojmu a opisu Hollyinej spolubývajúcej
- zapáčila sa mi myšlienka/nápad ako zvýraznením nedostatkov sa môžu stáť našimi „dostatkami“

„Nedovolila by som im to. Ak vám nezaplatia, tak nie.“

- rozprávač sa chcel s Holly podeliť o radosť: univerzitný časopis mu v liste oznámil, že uverejní, čiže vytlačí, jeho poviedku, ktorú im poslal do redakcie. Veľmi sa tešil aj napriek tomu, že mu neponúknu honorár. Hollyina prvá reakcia nebola taká, akú očakával.

- ďalší psychologický prvok: zmýšľanie niektorých ľudí – spravia niečo, len ak dostanú za to zaplatené, zadarmo ani prstom nepohnú. Uplatnenie frazeologizmu: „zadarmo ani kura nehrabe“.

„Ako kvarteto vyznievali neharmonicky. V ich spoločnosti pôsobil tak cudzorodo ako husle v džezovom orchestri. Možno, ako väčšina ľudí v cudzine, nevedel si zatriediť ľudí, zvoliť si vhodný rám pre ich obraz, ako by vedel doma. Preto musel merať všetkých Američanov jedným metrom, a v tomto svetle sa mu jeho spoločníci videli celkom znesiteľnými príkladmi miestneho koloritu a národného charakteru.“

- oboznamovanie sa s postavou Maginej známosti – brazílčana = cudzinca

- v tomto subjektívnom opise je ukázané ako obyvatelia danej krajiny vnímajú cudzincov a naopak, vnímanie a rozmýšľanie ľudí, ktorí nie sú doma. Myslím si, že platí celosvetovo.

„Nebo a zem nemôžu byť odlišnejšie ako Mildred a Holly, no v mojich predstavách sa zmenili na siamské dvojčatá, a zväzovala ich takáto myšlienková niť: priemerná osobnosť sa často mení, ba aj naše telá sa každých pár rokov podstatne premenia, či chceme, či nie, a táto zmena je súčasťou prirodzeného poriadku vecí. Ale tá dvojica sa nikdy nezmení, boli v tom ohľade rovnaké. Nikdy sa nezmenia, lebo privčas získali vlastný charakter, a to vedie k nesúmernosti.“

- rozprávač opisuje a porovnáva dve diametrálne odlišné osobnosti: Holly a istú spolužiačku, biff'ošku Mildred Grossmanovú.

- ukážka toho, že: → zmena u ľudí je prirodzená

→ aký veľký vplyv môže mať predčasné dospieť, alebo skrátka narušenie prirodzenosti (aj keď len malé) na celú osobu so všetkým, čo k nej patrí; vedie to k nesúmernosti

„Nemôžete dať srdce divému stvoreniu: čím ho máte radšej, tým väčšmi zosilnie. A napokon ujde, vyletí vyššie a vyššie až napokon sa vznáša na nebi. Ak svoju lásku upnete na divého tvora, skončí sa to tak, že budete pozerat' do neba.“

- Hollyin monológ vo výčape. Počúvali ju rozprávač a majiteľ výčapu, obaja ju zbožňovali a mali veľmi radi

- rada do života a v láske – podľa mňa Holly vycítila, ako veľmi im na nej záleží a cez metaforu im povedala, že robia chybu a čo ich čaká, až odíde (pozeranie do neba = nenaplnené túžby, tápanie v spomienkach, ...)

„Lepšie je pozerat' do neba ako v ňom žiť. Aké pusté miesto, aké nepotrebné! Kraj, kde sa skrýva hrom a všetko mizne.“

- Hollyin prípitok

- podľa mňa tým chcela povedať, že stále treba mať nedosiahnuté ciele a sny, ku ktorým sa chceme dopracovať

„Bol som do Holly zalúbený? Trocha. Lebo zalúbený som do nej bol. Tak ako som kedysi bol zalúbený do matkinej postaršej farebnej kuchárky, do poštára, ktorý mi dovolil chodiť s ním na obchôdzku, a do celej rodiny McKendrickovcov. Aj táto kategória lásky plodí žiarlivosť.“

- úvaha rozprávača

- ukazuje pestrosť druhov lásky, že medzi mužom a ženou môžu byť rozličné vzťahy (nielen tá stereotypná „láska“ ako taká, náklonnosť, romantika atď.), a že napriek rozličnosti lásky, každý druh sa prejavuje rovnakými črtami, napr. spomínanou žiarlivosťou.

Myšlienkové posolstvo a subjektívne hodnotenie knihy:

Dielo obsahovalo viacero užitočných myšlienok a z nich vyplývajúce ponaučenia:

- v živote stretáme veľa osobností s rozličnými povahami a všetci do nášho života prispievajú niečím svojim
- človeka nemožno vždy súdiť podľa výzoru, mnohokrát ani podľa správania a činov, ale podľa srdca a i.

Celý príbeh vypovedá o nadčasovosti tém, ako napr. americký sen a túžba po bohatstve, neschopnosť alebo nechcenie sa usadiť, dôsledky nerozvážnych činov vykonané pre každopádne dosiahnutie cieľu a i.

Dielo ma upútalo a je, podľa mňa, veľmi dobre spracované. Od témy, cez postavy, myšlienky až po zvolený spôsob vyrozprávania príbehu, všetko je dokonale zohraté, majstrovsky podané a veľmi zaujímavé.

Poznámka k dielu:

Na základe knihy vznikol kultový film s Audrey Hepburnovou v hlavnej úlohe, ktorý má však v príbehu drobné úpravy a koniec nezodpovedá knižnej verzii.